Svet
Evropske unije

Bruselj, 18. julij 2016
(OR. en)

11201/16

ONU 85	**COHAFA 54**
CONUN 140	**GENDER 31**
COHOM 99	**CYBER 86**
CFSP/PESC 610	**COAFR 216**
COPS 237	**MAMA 154**
CSDP/PSDC 445	**COASI 155**
CONOP 58	**COEST 193**
COTER 81	**COTRA 17**
DEVGEN 165	**COLAC 55**
CLIMA 88	

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	18. julij 2016
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10761/16
Zadeva:	Prednostne naloge EU v okviru Združenih narodov in za 71. zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov (september 2016–september 2017)

V prilogi vam pošiljamo prednostne naloge EU v okviru Združenih narodov in za 71. zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov (september 2016–september 2017), ki jih je Svet sprejel na 3482. seji 18. julija 2016.

PRILOGA

Prednostne naloge EU v okviru Združenih narodov in za 71. zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov (september 2016–september 2017)

Združeni narodi so danes še vedno v osrčju našega globalnega delovanja, in mi smo še vedno enako zavezani načelom in namenu Ustanovne listine Združenih narodov. Evropska unija in Združeni narodi si že desetletja z združenimi močmi prizadevajo za mir, varnost, razvoj in človekove pravice.

Preteklo leto je zaznamovalo več izjemnih dosežkov, med drugim tudi dogovor o agendi za trajnostni razvoj do leta 2030, ki bo omogočila resnične spremembe, sprejetje akcijske agende iz Adis Abebe v okviru tretje mednarodne konference o financiranju za razvoj ter podpis zgodovinskega pariškega sporazuma o podnebnih spremembah. V Generalni skupščini in Varnostnem svetu ZN so si poleg tega vse bolj enotni glede boja proti Daišu in drugim terorističnim skupinam.

Naslednje leto bo treba te dosežke utrditi in jih začeti uveljavljati.

Še vedno pa niso rešeni vsi resni globalni problemi. Nanje se je treba odzvati globalno, in Združeni narodi morajo biti dovolj močni in učinkoviti, da bodo lahko obvladali sedanje izzive ter se lotili tudi izzivov v prihodnje. Treba je reformirati in poživiti globalne sisteme upravljanja. Na področjih, kot so kibernetski prostor, energija in vesolje, kjer še nimamo močnih globalnih institucij, je poleg tega treba oblikovati globalne standarde in pravila. Odgovornost za reševanje globalne migracijske in begunske krize si bo treba dejansko porazdeliti na globalni ravni.

EU k sodelovanju pri reševanju teh izzivov poziva tudi druge organizacije v okviru ZN. Za trajen mir bo treba sprejeti dosleden skupni pristop za vse stebre, pri čemer bo vedno bolj v središču preprečevanje. V globalni strategiji EU je izrecno poudarjeno, kako pomemben je učinkovit globalni sistem upravljanja. Novi generalni sekretar lahko v tem pomembnem tranzicijskem letu v okviru partnerstva z EU računa na vso njeno podporo.

Evropska unija in njene države članice[1], ki se zavedajo, da imajo Združeni narodi temeljno vlogo pri učinkovitem multilateralizmu, se bodo na 71. zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov usmerile predvsem na vprašanja v okviru treh naslovov:

I. OHRANJANJE MIRU
II. PRAVIČNEJŠI IN BOLJ HUMAN SVET
III. TRAJNA AGENDA ZA SPREMEMBE

I. OHRANJANJE MIRU

Zagotavljanje miru

Za reševanje vedno bolj dolgotrajnih in kompleksnih konfliktov in kriz sta potrebna skupen načrt in celosten odziv ZN, s poudarkom na preventivni diplomaciji, mediaciji, izgradnji miru, odpornosti ter operacijah za ohranjanje miru in posebnih političnih misijah, ki so v poročilu neodvisnega odbora OZN na visoki ravni za mirovne operacije opisane kot mirovne operacije. Za tesnejše in bolj skladno sodelovanje je treba odpraviti institucionalne in sektorske razlike. Nujno je potreben celovit pristop: preprečevanje krize, humanitarna pomoč, stabilizacija, izgradnja miru, trajnostni razvoj, blažitev podnebnih sprememb, reforma varnostnega sektorja in ukrepanje na področju človekovih pravic bi se morali dopolnjevati in medsebojno krepiti.

Za ohranjanje miru je treba bolj povezati vse tri stebre delovanja ZN. Izvajanje agende do leta 2030 je zato priložnost za okrepitev povezave med varnostjo in razvojem, ravno to pa je izpostavljeno v cilju trajnostnega razvoja št. 16 o miru, pravičnosti in močnih institucijah.

[1] Uporaba kratice EU v tem dokumentu ne posega v vprašanje pristojnosti „EU“, „EU in njenih držav članic“ ali izključne pristojnosti „držav članic“.

Misije ZN za ohranjanje miru in posebne politične misije bodo pri naših prizadevanjih za stabilnost tudi v prihodnje ključnega pomena. Še naprej jih bomo skušali krepiti, hkrati pa si prizadevali, da bi države članice EU še vedno sodelovale v navedenih operacijah in misijah oziroma da bi svojo udeležbo še povečale; tesno bomo sodelovali z ZN pri sprejetju ukrepov za spodbujanje sinergije in medsebojne pomoči ter s tem okrepili naše partnerstvo na terenu.

EU je lani dejavno sodelovala pri postopku pregleda v okviru strukture ZN za mir in varnost. Podane konkretne predloge ocenjuje pozitivno, pripravljena pa je tudi prevzeti pobudo in pripomoči, da bi lahko ZN ta priporočila izvedla. V prihodnje bo treba veliko pozornosti nameniti usklajenosti in sinergijam ter učinkovito in uspešno izkoristiti različne odzive na krize. Še nikoli prej ni bilo v toliko pomembnih pregledih in poročilih ZN toliko soglasnih pozivov, da je treba za preprečevanje kriz storiti več in si prizadevati za politične rešitve. Okrepiti je treba preventivno diplomacijo in mediacijo. Pri tem ima svojo vlogo tudi Zavezništvo civilizacij Združenih narodov.

Polpretekla zgodovina je vse preveč boleč opomin, kam lahko vodi pasivnost Varnostnega sveta. Države članice EU ponovno potrjujejo, da podpirajo kodeks ravnanja skupine ACT (angl. *Accountability, Coherence & Transparency Group*) in zavezo glede potrebe po pravočasnih in odločnih ukrepih, s katerimi bi ustavili oziroma preprečili genocide, zločine proti človeštvu ali vojne zločine. EU se bo tudi v prihodnje zavzemala za izvajanje načela o odgovornosti za zaščito.

EU si bo s podobno mislečimi partnerji prizadevala, da bi končali vse oblike nasilja nad ženskami in dekleti, pa tudi moškimi in fanti, vključno s spolnim nasiljem v konfliktih, ter odpravili nekaznivost. Ena od prednostnih nalog je dosledno izvajanje vseh resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti, ki pozivajo k dejavnemu udejstvovanju žensk pri preprečevanju in reševanju konfliktov ter opozarjajo na vlogo žensk v boju proti nasilnemu ekstremizmu.

EU poziva, da si je treba še naprej dosledno prizadevati za sprejetje splošnega pristopa ZN glede tega, kako se lotiti vprašanja spolnega nasilja in pripadnikom mirovnih sil onemogočiti spolno izkoriščanje in zlorabljanje. Storilci takih zločinov morajo odgovarjati za svoja dejanja. Treba je poskrbeti, da bodo lahko žrtve uveljavljale svoje pravice. S skupnimi močmi se moramo truditi, da bi preprečili spolno izkoriščanje in zlorabljanje, take primere raziskali in pravočasno uvedli disciplinske postopke, vzpostavili dostopne mehanizme poročanja in pomagali žrtvam. Ukrepi generalnega sekretarja, vključno z imenovanjem posebnega koordinatorja, pa tudi resolucije Varnostnega sveta in Generalne skupščine so korak v pravo smer.

Boj proti terorizmu, vključno s preprečevanjem nasilnega ekstremizma

ZN imajo v **boju proti terorizmu ter preprečevanju nasilnega ekstremizma** vodilno vlogo. Globalna strategija ZN za boj proti terorizmu vsebuje celovit sklop ukrepov, ki jih je treba izvajati v celoti; letos mineva deset let od njenega sprejetja. To je priložnost za bolj poglobljen pregled te strategije, pri čemer je treba upoštevati nedavne razprave o preprečevanju nasilnega ekstremizma na podlagi tozadevnega akcijskega načrta generalnega sekretarja.

EU bo medtem vprašanje boja proti terorizmu in preprečevanja nasilnega ekstremizma še naprej obravnavala interno pri sprejemanju ustrezne zakonodaje in vzpostavljanju mehanizmov sodelovanja. To vprašanje bo upoštevano tudi pri našem obsežnem dvostranskem sodelovanju, zlasti na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki, Sahelu, Afriškem rogu, Turčiji in na Zahodnem Balkanu. EU bo poleg tega tudi v prihodnje dejavno sodelovala na globalnem forumu za boj proti terorizmu in se s tem zavzemala za standarde in politiko ZN na tem področju.

Skupina Daiš in druge teroristične skupine so grožnja mednarodni skupnosti, zlasti pa ogrožajo stabilnost Bližnjega vzhoda in Severne Afrike. Vzporedno z bojem proti Daiš in drugim terorističnim skupinam je treba iskati trajne politične rešitve v zadevnih regijah. EU podpira dejavno vlogo ZN pri iskanju takih političnih rešitev in uporabi sistematičnih preventivnih ukrepov za odpravljanje temeljnih vzrokov.

EU v zvezi s tem ponovno izraža neomajno podporo resolucijam Varnostnega sveta ZN, zlasti 2170, 2178 in 2253, ter poziva vse države, naj sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev njihovega čimprejšnjega izvajanja, zlasti pa ukrepe za reševanje vprašanja tujih terorističnih borcev in financiranje boja proti terorizmu, ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in pravne države.

Reševanje regionalnih izzivov

Vse preveč ljudi v lastni domovini ne živi v miru in se ne počuti varnih. V številnih državah in regijah, nekaj jih je navedenih v nadaljevanju, vladajo izredne razmere, zato je potrebno odločno in dosledno mednarodno ukrepanje.

EU znova poudarja, da v celoti podpira prizadevanja pod vodstvom ZN, zlasti posebnega odposlanca za **Sirijo**, za lažjo politično tranzicijo. Le politični proces pod sirskim vodstvom, ki bo omogočil miren in vključujoč proces tranzicije, temelječe na načelih iz ženevskega sporočila, sprejetega 30. junija 2012, in ustreznih resolucijah VS ZN, lahko zagotovi ponovno vzpostavitev stabilnosti, miru in sprave v Siriji, ustvari okolje, potrebno za učinkovit boj proti terorizmu, ter omogoči ohranitev suverenosti, neodvisnosti, enotnosti in ozemeljske celovitosti sirske države.

EU poudarja, da morajo vsi člani mednarodne podporne skupine za Sirijo storiti vse, kar je mogoče, da bi pospešili izvajanje in spremljanje prenehanja sovražnosti, po vsej državi zagotovili dostop humanitarne pomoči ter dosegli napredek pri vprašanju zapornikov. Potrebna so resna pogajanja, če naj bi omogočili resnično politično tranzicijo, del katere bo ustanovitev celovitega, vključujočega in nesektaškega prehodnega upravnega organa s polnimi izvršilnimi pooblastili.

EU je še vedno enotna, da se bo v **bližnjevzhodnem mirovnem procesu** zavzemala za iskanje dvodržavne rešitve. Pri tem bomo sodelovali z Združenimi narodi in Varnostnim svetom ZN. Obe strani v konfliktu bomo pozvali, naj se izogneta ravnanju, ki bi lahko povzročilo nadaljnje napetosti, in namesto tega preučita vzroke za konflikt.

EU si bo prizadevala za usklajevanje različnih pobud za oživitev bližnjevzhodnega mirovnega procesa. V tej zvezi je odločena, da skupaj z drugimi mednarodnimi in regionalnimi partnerji konkretno in pomembno prispeva h globalnemu svežnju spodbud za pomiritev med stranema, ki bodo obravnavani na mednarodni konferenci, predvidoma pred koncem leta. Z imenovanjem posebnega predstavnika EU za bližnjevzhodni mirovni proces ter sodelovanjem v t. i. bližnjevzhodni četverici bo imela EU tudi v prihodnje dejavno vlogo. Pripravila bo priporočila za pomembne ukrepe na terenu, ki bodo omogočili resnične spremembe in bodo usklajeni s predhodnimi dogovori, ter tako prispevala k oblikovanju političnih ciljev. Arabska mirovna pobuda bi lahko ponovno oživila in spodbudila bližnjevzhodni mirovni proces, saj je regionalna razsežnost, ki je ključni sestavni del celovitega miru, bistvenega pomena.

V **Libiji** bo EU tudi v prihodnje na prošnjo libijskih oblasti in v skladu z njihovimi pristojnostmi odločno podpirala vlado narodne enotnosti in libijsko prebivalstvo na najpomembnejših področjih, kot so pravna država, gospodarsko sodelovanje in reforma varnostnega sektorja, pri čemer bo delovala popolnoma usklajeno s podporno misijo Združenih narodov v Libiji (UNSMIL) in ob njeni podpori. Varnostni svet bo imel v Libiji pomembno vlogo v zvezi s sankcijami ZN in pri morebitni odobritvi posebnih pobud EU na področju SVOP.

EU bo v **Sredozemlju** še naprej podpirala regionalno sodelovanje in povezovanje v sedanjih okvirih.

Tudi v prihodnje bo podpirala mednarodna prizadevanja, kot je proces iz Minska, ki so namenjena iskanju trajne politične in miroljubne rešitve za krizo v **Ukrajini**; taka rešitev naj bi temeljila na spoštovanju ozemeljske celovitosti, suverenosti in neodvisnosti te države, pa tudi na strogem upoštevanju mednarodnih standardov. V tej zvezi bo EU še naprej pozivala k izvajanju sporazumov iz Minska, ki so bili potrjeni z resolucijo VS ZN 2202(2015), ter bo v skladu z resolucijo Generalne skupščine ZN 68/262 vztrajala pri svoji politiki, da ne priznava nezakonite priključitve Krima in Sevastopola k Rusiji.

EU se odločno zavzema za dolgoročno reformo in stabilnost v **Afganistanu**. Naslednja ministrska konferenca o Afganistanu, ki bo oktobra 2016 v Bruslju, organizirali pa jo bosta EU in afganistanska vlada, bo pomembna priložnost, da Afganistan ponovno potrdi svojo zavezanost nadaljnjim reformam in napredku, mednarodna skupnost pa bo lahko z udeležbo na tej konferenci pokazala, da politično in finančno še vedno podpira mir, oblikovanje države in trajnostni razvoj v Afganistanu, vključno z bojem proti drogam. EU ponovno izraža vso podporo pomembni vlogi Misije pomoči Združenih narodov v Afganistanu (UNAMA) in vseh agencij ZN pri pomoči prebivalcem Afganistana tudi v prihodnje. Še naprej bomo podpirali vsa mednarodna prizadevanja za vzpostavitev okolja, ki bo spodbujalo trajnostni mirovni proces v Afganistanu, pa tudi nujno potrebno zavezo misije UNAMA glede uveljavljanja človekovih pravic in zaščite civilistov v oboroženih spopadih.

Afriški narodi si v širšem okviru afriške strukture za mir in varnost že dolgo prizadevajo za vzpostavitev in razvoj zmogljivosti lastnih skupin za odzivanje na take razmere na regionalni in podregionalni ravni. Izzivi so precejšnji in jih ni mogoče rešiti brez (tudi finančne) podpore mednarodnih partnerjev, kot so ZN in EU. Dokaz za dobro sodelovanje obeh organizacij in njuno dopolnjevanje sta na primer Mali in Srednjeafriška republika, kjer vedno več evropskih držav s svojimi vojaki sodeluje v operacijah ZN, hkrati pa se izvajajo tudi vzporedne operacije SVOP. Vse so namenjene podpori afriškim prizadevanjem za ponovno vzpostavitev miru v teh državah.

EU si za okrepitev tristranskega sodelovanja v Afriki želi oblikovati strukturiran okvir, ki bi temeljil na izmenjavi izkušenj s terena ter pogostih stikih na politični in tehnični ravni med ZN, Afriško unijo in EU, ki so že vzpostavljeni. Ravno tako se zavzema za večje zmogljivosti afriških držav in regionalnih organizacij glede uporabe lastnih virov v izrednih razmerah. Prizadevali si bomo, da afriškim silam zagotovimo opremo in usposabljanje, da bodo lahko ohranjale mir in skrbele, da ga bodo spoštovali po vsej afriški celini.

Razorožitev in neširjenje orožja

Širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev ogroža svetovno varnost. Zaradi nevarnosti, da bi orožje za množično uničevanje prišlo v roke nedržavnim akterjem in terorističnim skupinam, je nujno podpreti prizadevanja ZN, da bi nedržavnim akterjem in terorističnim skupinam preprečili razvijanje, nabavo, izdelavo, posedovanje in prevoz takšnega orožja in njegovih nosilcev. EU si bo prizadevala za boljše izvajanje resolucije VS ZN 1540 in bo dejavno sodelovala pri njenem celovitem pregledu, ki mora biti dokončan leta 2016.

EU se bo zaradi pomembnosti Konvencije o kemičnem orožju zavzemala za njeno dosledno izvajanje in vsesplošno uporabo; prizadevala si bo za prenehanje uporabe kemičnega orožja na Bližnjem vzhodu. Zavzemala se bo za dosledno izvajanje Konvencije o biološkem in toksičnem orožju, njeno vsesplošno uporabo in izvajanje na nacionalni ravni ter za stališča EU, povezana s tem, tudi v okviru priprav na 8. konferenco za pregled navedene Konvencije leta 2016.

EU se bo zavzemala za vsesplošno uporabo in izvajanje Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, na kateri temelji globalni sistem za neširjenje jedrskega orožja in je bistvena podlaga za nadaljnjo jedrsko razorožitev v skladu s členom VI Pogodbe ter pomemben element v okviru nadaljnjega razvoja uporabe jedrske energije v miroljubne namene. Poleg tega EU meni, da je Pogodba o celoviti prepovedi jedrskih poskusov ključnega pomena za jedrsko razoroževanje in neširjenje jedrskega orožja, zato bo čimprejšnji začetek veljavnosti te pogodbe tudi v prihodnje njena glavna prednostna naloga.

Storiti bi morali vse, kar je v naši moči, da znova obudimo Konferenco o razorožitvi in Komisijo ZN za razorožitev in v tem okviru ostanemo odprti za vse nove pobude, ki vodijo k soglasju. Ena od neizpodbitnih prednostnih nalog za Evropsko unijo ostaja takojšnji začetek in čimprejšnji zaključek pogajanj v okviru Konference o razorožitvi glede pogodbe o prepovedi proizvodnje cepljivih materialov za jedrsko orožje ali druga jedrska eksplozivna telesa, in sicer na podlagi dokumenta CD/1299 in mandata, ki izhaja iz njega.

EU se zavzema za vsesplošno uporabo in dosledno izvajanje Pogodbe o trgovini z orožjem ter bo podprla uresničitev rezultatov konference držav pogodbenic. Podpirala bo tudi instrumente ZN za preprečevanje, boj in izkoreninjenje preusmerjanja osebnega in lahkega orožja ter njegovega streliva in nezakonite trgovine z njima.

EU poudarja vlogo žensk v vseh razpravah in odločitvah o razoroževanju.

II. PRAVIČNEJŠI IN BOLJ HUMAN SVET

Migracijski tokovi in tokovi svetovnega prebivalstva

Za razrešitev največje svetovne razseljenske krize po drugi svetovni vojni ter obvladovanje **vse večjih migracijskih in begunskih tokov** bodo potrebna dosledna in usklajena prizadevanja celotne mednarodne skupnosti.

EU se bo oprla na začrtane okvire Združenih narodov, med drugim tudi na agendo do leta 2030 in prihodnje vrhunsko srečanje ZN o obvladovanju velikih selitev beguncev in migrantov, namenjeno vzpostavitvi globalnega in učinkovitega okvira za sodelovanje. Ta okvir bi moral temeljiti na skupni porazdelitvi odgovornosti, omogočati bi moral razreševanje migracijskih in razseljenskih izzivov, podkrepljen pa bi moral biti z obnovljeno zavezo k spoštovanju mednarodnega humanitarnega prava.

EU bo spodbujala pristope, usmerjene v razvoj, saj se zaveda pozitivnih učinkov načrtovanih in dobro vodenih migracijskih politik tako za države izvora kot tudi za države tranzita in države gostiteljice. Mednarodna skupnost bi morala skupnostim in vladam gostiteljicam pomagati pri krepitvi odpornosti in socialno-ekonomski integraciji prisiljeno razseljenih ljudi ter pri vzpostavitvi in izvajanju politik, ki bi državam olajšale samozadostnost.

V sodelovanju z vsemi partnerji ZN bomo poskušali pospešiti mednarodna prizadevanja za odpravljanje večplastnih temeljnih vzrokov sedanje krize, ki jo zaznamujejo begunci in nedovoljene migracije ter širša prisilna razseljenost, tihotapljenje migrantov in trgovina z ljudmi, in za obravnavanje specifičnih izzivov, s katerimi se soočajo ženske in otroci v migracijskih procesih; zaščita žrtev in reševanje življenj bi morali biti glavni prednostni nalogi celotne mednarodne skupnosti. Poleg tega si je treba bolj prizadevati za okrepitev poti zakonitih migracij in zagotovitev ponovnega sprejema posameznikov, ki niso upravičeni do azila, v skladu z mednarodnim pravom.

Za reševanje migracijske, razseljenske in begunske krize bi morali bolje povezati humanitarno in razvojno pomoč, obenem pa razširiti mrežo donatorjev, pridobiti dodatne prispevke iz zasebnega sektorja in se obvezati k bolj učinkoviti uporabi razpoložljivih virov.

Človekove pravice in mednarodno pravo

EU bo na podlagi tesnega partnerstva z ZN na področju **človekovih pravic** pospeševala uveljavljanje in varstvo človekovih pravic po vsem svetu. Še naprej poskušamo vzpostavljati medregionalna zavezništva, da bi pospešili izvajanje tematskih prednostnih nalog na področju človekovih pravic in laže razreševali razmere v državah, ki zahtevajo pozornost ZN. EU si bo decembra 2016 ob 50. obletnici Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah prizadevala za njuno čim boljše uveljavljanje.

Še naprej bomo dajali prednost bistveni vlogi organizacij civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic, med drugim tudi obvarovanju prostora civilne družbe in spodbujanju sodelovanja NVO pri delu Združenih narodov, in obravnavi možnih ukrepov, brez katerih sodelovanje predstavnikov in institucij avtohtonih prebivalcev na srečanjih ustreznih organov Združenih narodov v zvezi z vprašanji, ki jih zadevajo, ni mogoče. EU bo tudi v prihodnje posvečala posebno pozornost vsem vprašanjem spola, med drugim tudi napredku na področju pravic žensk, krepitve vloge žensk in enakosti spolov. EU ostaja zavezana spodbujanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju pekinških izhodišč za ukrepanje ter akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, skupaj s sklepnimi dokumenti konferenc o pregledu zadevnih izhodišč in programa, ter se bo v tem okviru še naprej zavzemala za spolno in reproduktivno zdravje in pravice. Zavzemala se bo za uveljavljanje in varstvo pravic otrok po vsem svetu. EU bo spodbujala načeli enakosti in nediskriminacije ter odločno nasprotovala diskriminaciji na kakršni koli podlagi ali na podlagi katerega koli statusa, vključno z diskriminacijo na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete.

Glede na vse večje nasprotovanje svetovnemu pravnemu redu na področju človekovih pravic na nedavnih zasedanjih Sveta za človekove pravice in Tretjega odbora Generalne skupščine ZN je EU odločena, da bo še toliko bolj pozorna in proaktivna v prizadevanjih za to, da se ključna vprašanja v zvezi s človekovimi pravicami tudi v prihodnje obravnavajo z nezmanjšano pozornostjo, da se obvaruje vsesplošna uporaba, nedeljivost in soodvisnost človekovih pravic ter da se ohrani neodvisnost posebnih postopkov za človekove pravice, ki jih izvaja Urad visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice, pa tudi neodvisnost organov za spremljanje izvajanja pogodb.

EU si bo še naprej prizadevala rešitve migracijske in begunske krize, ki bodo skladne s človekovimi pravicami. Soočena s hudo krizo na področju človekovih pravic, se bo obenem še naprej zavzemala za vključevanje tematike človekovih pravic v celotno delo ZN ter za odzivnost in učinkovitost sistema ZN (vključno s pobudo „Človekove pravice v ospredje“).

Še več pozornosti bi bilo treba nameniti mednarodni zaščiti beguncev, načelu nevračanja in pravici do azila, hkrati pa tudi obravnavi posebnih potreb migrantov, ki so zaradi neizpolnjevanja pogojev za priznanje statusa begunca v ranljivem položaju EU si bo prizadevala za ohranitev in okrepitev izvajanja mednarodnega prava na tem področju, tudi tako, da bo spodbujala vse države k podpisu in ratifikaciji Konvencije o statusu beguncev iz leta 1951 in pripadajočega protokola iz leta 1967 ter se zavzemala za razvoj veljavnega nezavezujočega prava in regionalnih mehanizmov.

EU promovira pravno državo na nacionalni in mednarodni ravni, mednarodno kazensko pravosodje, zlasti Mednarodno kazensko sodišče, dostop do pravnega varstva, odgovorne in transparentne institucije, vključujoče in participativno odločanje ter družbe brez korupcije.

Utrjevanje humanitarnega prostora

Humanitarno ukrepanje se že več let sooča z velikimi izzivi. Za novejše konflikte je bilo značilno daljše trajanje, okrutnost in očitno nespoštovanje norm, med drugim tudi mednarodnega humanitarnega prava, brezprimerne ravni trpljenja in prisilnega razseljevanja znotraj mednarodnih meja ali čeznje, pa tudi vse več namernih napadov na civilno infrastrukturo in humanitarne delavce ter oviranje dostave humanitarne pomoči. K vse večji ogroženosti nekaterih skupin prebivalstva so prispevale tudi podnebne spremembe in vse večja gospodarska neenakost, zaradi katerih so ljudje morali zapustiti svoje domove.

Dodatno je treba prilagoditi mednarodni sistem pomoči, če naj bo kos obsegu in naravi trenutnih izzivov. Odzivanje mora postati bolj učinkovito, za kar bi bilo treba posodobiti delovne metode skupnosti donatorjev in humanitarnih operaterjev. Ustvariti moramo sinergijo in skladnost med humanitarno pomočjo in razvojnim sodelovanjem, stabilizacijo in preprečevanjem konfliktov že v fazi pred krizo, da bi tako bolje predvideli, se pripravili in odzvali na krizo ali katastrofo, in navsezadnje naredili konec humanitarnim potrebam ter okrepili odpornost. Treba bi se bilo tudi dodatno navezati na obstoječe lokalne zmogljivosti in jih okrepiti ter znova premisliti naše metode, da bi se kratkoročno in dolgoročno na boljši in bolj trajnosten način odzvali na potrebe prizadetih skupin prebivalstva. Kljub temu, da se je humanitarna pomoč brezprimerno povečala, so se potrebe še bolj, in zdaj je treba vse širšo vrzel zapolniti.

Maja 2016 je bil sklican prvi svetovni humanitarni vrh z namenom obravnave te problematike in iskanja rešitev za nekatere izzive. EU odločno ponovno poudarja svojo dolgoročno skupno in zavezo in zavezo posameznih držav članic načelnemu in učinkovitemu humanitarnemu ukrepanju, tudi s potrditvijo glavnih odgovornosti iz poročila generalnega sekretarja „Eno človeštvo: skupna odgovornost“ in njegove „Agende za človeštvo“. Zavezana ostaja tudi odzivanju na seksistično nasilje v kriznih razmerah in preprečevanju takšnega nasilja. Svetovna skupnost mora prevzeti skupno odgovornost za reševanje življenj, lajšanje trpljenja in ohranitev človekovega dostojanstva.

Močno vodstvo ZN bi moralo zagotoviti vključujoče, pregledno in učinkovito nadaljnje spremljanje, med drugim tudi z obstoječimi medvladnimi procesi v okviru Ekonomskega in socialnega sveta ter Generalne skupščine Združenih narodov na njenem 71. zasedanju, pa tudi prek izvršnih odborov agencije in drugih razpoložljivih načinov, da zaveze z vrha pomagamo uresničiti v praksi.

EU bo še naprej podpirala vodilno vlogo ZN pri usklajevanju in dostavljanju mednarodne humanitarne pomoči, še naprej pa se bo zavzemala tudi za spoštovanje humanitarnih načel, mednarodnega humanitarnega prava, prava o človekovih pravicah in prava o beguncih.

III. TRAJNA AGENDA ZA SPREMEMBE

Dogovor o agendi do leta 2030, akcijski agendi iz Adis Abebe in pariškem sporazumu o podnebnih spremembah je bil taka priložnost za oblikovanje prihodnosti, ki se v vsaki generaciji zgodi le enkrat. Lanskoletnim prizadevanjem mora zdaj slediti odločno ukrepanje. Strategije na področju podnebnih sprememb, trajnostnega razvoja, humanitarne pomoči in gradnje miru trenutno niso dovolj povezane. Z večstranskimi napori smo pripravljeni to spremeniti in si prizadevati za celovito svetovno agendo.

Agenda do leta 2030

Univerzalna, integrirana in nedeljiva **agenda za trajnostni razvoj do leta 2030**, vključno z akcijsko agendo iz Adis Abebe, je skupna referenčna točka za vse države članice ZN in druge deležnike, od civilne družbe do podjetij. Na njej bo v naslednjih 15 letih temeljilo ukrepanje za trajnostni razvoj v korist ljudi, planeta, blaginje, miru in partnerstva. Agenda do leta 2030 mora obroditi sadove tako v EU kot drugod. Dogovori morajo zdaj v življenja ljudi vnesti resnične spremembe, ne da bi bil pri tem kdo spregledan.

V vseh sektorjih in na vseh ravneh potrebujemo celosten, integriran in vseobsežen pristop vseh akterjev, s katerim bi ohranili univerzalno, nedeljivo in integrirano naravo agende do leta 2030. Za uspešnost agende do leta 2030 bo ključnega pomena spremljanje njenega izvajanja. EU bo še naprej podpirala razvoj usklajenega, učinkovitega in vključujočega nadaljnjega ukrepanja in pregleda v ZN.

Gonila in temeljni vzroki nedovoljenih migracij, prisilnega preseljevanja in drugih tveganih oblik migracij bi bilo treba obravnavati s sistematičnim, celovitim in dolgoročnim pristopom, in si pri tem prizadevati za zgodnje in učinkovito izvajanje.

Tretja konferenca Združenih narodov o bivališčih in trajnostnem razvoju mest (Habitat III), ki bo oktobra 2016 v Quitu, bo ena od prvih konferenc ZN po sprejetju agende do leta 2030 in pariškega podnebnega sporazuma. Habitat III je edinstvena priložnost za sprejetje nove svetovne agende za mesta, ki spodbuja trden odnos in sinergije med urbanizacijo, trajnostnim razvojem in podnebnimi spremembami.

Podnebne spremembe

Podnebne spremembe so eden od najbolj zapletenih in alarmantnih notranjih in zunanjepolitičnih problemov, s katerimi se soočamo danes. Ker imajo posledice podnebnih sprememb potencialno rušilno moč – med drugim za migracije, prehransko varnost, zanesljiv dostop do virov, vode in energije, širjenje epidemij ter socialno in gospodarsko nestabilnost –, povečujejo ogroženost, ki dodatno otežuje konfliktne razmere.

Pariški sporazum iz leta 2015 je temelj za novi svetovni sistem upravljanja podnebnih sprememb. Predstavlja ambiciozen, uravnotežen, pravičen in pravno zavezujoč sporazum. Z njegovo zgodnjo ratifikacijo in začetkom veljavnosti bi bila vsem državam in deležnikom zagotovljena pravna varnost, na podlagi katere bi sporazum začel hitro delovati. Za ohranjanje zagona iz Pariza bo potrebna neomajna politična in diplomatska mobilizacija na svetovni ravni, tudi mobilizacija pri nedržavnih akterjih, kot so podjetja in lokalni organi, ki so vse bolj pomembni za povečanje učinkovitosti večstranskega ukrepanja.

V mednarodnih pogajanjih na področju podnebnih sprememb v okviru UNFCCC bomo še naprej proaktivni, ker želimo zagotoviti, da se ambicioznost iz sporazuma prenese v vse vidike izvajanja, kot so natančne določbe o preglednosti in odgovornosti, mehanizmi za trajnostni razvoj in tehnološki mehanizmi.

EU je odločena, da bo v okviru smiselnih ukrepov za blažitev posledic podnebnih sprememb povečala sredstva za podnebno financiranje, s tem pa prispevala svoj delež k cilju razvitih držav, ki naj bi do leta 2020 zagotovile, da bodo na leto iz različnih virov skupaj zbrale 100 milijard USD.

EU bo tudi še naprej ohranjala vodilno vlogo pri spodbujanju večstranskega ukrepanja na področju podnebnih sprememb, in sicer z zavzemanjem za ambiciozne rezultate v okviru pogajanj v Mednarodni organizaciji civilnega letalstva in Mednarodni pomorski organizaciji, da se začne reševati problem emisij toplogrednih plinov, pa tudi v okviru pogajanj o spremembi Montrealskega protokola.

Reforma ZN in večja učinkovitost

Za učinkovito večstransko ukrepanje je bistveno **učinkovito delovanje Združenih narodov**.

Izvajanje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 skupaj z rezultati pregledov mirovnih operacij, struktur za izgradnjo miru ter programa za ženske, mir in varnost, ki jih opravlja ZN, so edinstvena priložnost za institucionalne spremembe in boljše sodelovanje med različnimi stebri ZN. Z nastopom novega generalnega sekretarja je nastopil čas, da se z novo strateško agendo za naslednjih 15 let Združeni narodi celovito reformirajo.

Zaradi integrirane narave agende do leta 2030 morajo njeno izvajanje podpreti ZN, ki morajo okrepiti prizadevanja za integrirano in usklajeno politično podporo (zlasti prek sistema ZN za razvoj). Sistem ZN za razvoj mora delovati bolj povezano, z okrepljenim medagencijskim sodelovanjem, skupinami za oblikovanje skupne politike, skupnim načrtovanjem in izvajanjem programov ter pobudo „Ukrepajmo skupaj“. V tem smislu bo celovit pregled politike, ki ga vsaka štiri leta opravi OZN (QCPR – *Quadrennial Comprehensive Policy Review*) bistvenega pomena in treba bi si bilo prizadevati za temeljito reformo.

Razmisliti bi bilo treba tudi o bolj učinkovitem delovanju odborov Generalne skupščine ZN in drugih organov ZN. Naša skupna naloga je izboljšati učinkovitost, uspešnost, preglednost, odgovornost in zastopanost celotnega sistema ZN, tudi Varnostnega sveta.

S temi reformami se bo treba lotiti novih izzivov in priložnosti, obenem pa bo treba znotraj sistema prerazporediti prednostne naloge.

EU pozdravlja vse predloge, s katerimi bi se zagotovilo, da ZN služijo svojemu namenu ter so sposobni ponuditi fleksibilne, učinkovite in uspešne rešitve za pereče probleme našega časa.

Novi generalni sekretar bi moral prednostno obravnavati ta vprašanja od samega začetka. Imeti bi moral vizijo, kako promovirati vlogo ZN v skladu z vrednotami in načeli Ustanovne listine Združenih narodov, ki jo EU zavzeto podpira. Generalni sekretar bi moral izpolnjevati najvišja merila kompetentnosti, integritete, učinkovitosti in uspešnosti.